

**Stanowisko
Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej**

z dnia 13 stycznia 2025 roku

w sprawie pilnej potrzeby określenia podziału zadań w planowaniu i realizowaniu projektów krajowych i regionalnych z zakresu e-zdrowia

Dokumenty strategiczne, takie jak „Strategia Centrum e-Zdrowia na lata 2023-2027” czy „Program rozwoju e-zdrowia w Polsce na lata 2022 – 2027” nie precyzują w sposób wystarczający i jednoznaczny, jaka mogłaby być rola i funkcja systemów czy też usług, budowanych w ochronie zdrowia w ramach projektów regionalnych, a nawet wybranych usług lokalnych w podmiotach leczniczych. Przykładowo, dopuszcza się tworzenie w regionach repozytoriów danych medycznych przy równoległej zapowiedzi utworzenia repozytorium danych w ramach projektu realizowanego przez MZ w ramach inwestycji D1.1.2 finansowanej ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Wstępnie przedstawiono taki zamiar w trakcie spotkania informacyjnego, które odbyło się w siedzibie Ministerstwa Zdrowia w dniu 20.11.2024r. Nie wskazano dotychczas założeń rysujących możliwą komplementarność lub wzajemną relację takich systemów.

Podobnie, nie zostały określone zagadnienia związane z wykorzystaniem Sztucznej Inteligencji (AI), która również stanowi kluczowy element szerokiego systemu, którego budowę zapowiedziano w ramach inwestycji D1.1.2 KPO. Zauważyć w tym miejscu należy, że dokument pn. „Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania programów krajowych i regionalnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”, aktualizowany w kwietniu 2024 r. dla Celu Polityki 1, cel szczegółowy (iii) w zakresie Usług e-Zdrowia, dopuszcza dla **projektów realizowanych na poziomie regionalnym** m.in zakres odpowiadający sztucznej inteligencji, cyt. „Zastosowanie sztucznej inteligencji – projekty regionalne (w podmiotach leczniczych innych niż prowadzące działalność na poziomie krajowym)”.

Powyższe zestawień należy z „Zasadami ogólnymi dla projektów realizowanych w obszarze zdrowia” stanowiącymi Załącznik do Uchwały Nr 5/2023/II z dnia 28 sierpnia 2023 r., Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia, w sprawie przyjęcia zasad ogólnych dla projektów realizowanych w obszarze zdrowia, które w pkt. 4-6 wskazują na konieczność/potrzebę zapewnienia działaniom regionalnym, komplementarności z projektami (systemami) centralnymi.

Dokument pn. „Rekomendacje dla kryteriów wyboru projektów w obszarze e-zdrowia oraz telemedycyny realizowanych w ramach programów regionalnych w zakresie celu szczegółowego 1 (ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych”, stanowiący Załącznik do Uchwały 27/2023/IV z dnia 11 grudnia 2023r. Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia, nakłada na Instytucje Zarządzające szereg uwarunkowań organizacyjnych i technologicznych, które budzić mogą pewne wątpliwości interpretacyjne. Ma to miejsce zwłaszcza w sytuacji, gdy inwestycje zapowiadane przez MZ/CeZ nie posiadają jednoznacznego odniesienia do przywoływanego w Rekomendacjach „Programu rozwoju e-zdrowia na lata 2022-2027”. Określono w rekomendacjach, że „Kryteria muszą zapewniać realizację

wymagań w zakresie integracji systemów usługodawców z centralnymi systemami e-zdrowia oraz wymagań w zakresie budowy lub rozbudowy przez świadczeniodawców elektronicznych usług publicznych (e-usług)...".

Jak zaakcentowane zostało wcześniej, centralne systemy e-zdrowia ewoluują w sposób dynamiczny i nie zawsze dla strony samorządowej w wystarczający sposób przewidywalny. Można przypuszczać, że nierzadko warunkuje się ich realizację m.in. od zmiennych priorytetów, nałożonych przez kierownictwo wyższego szczebla. Sytuacja tak budzi szereg niejasności i naraża przygotowywane działania regionalne w zakresie e-zdrowia, na nagłą i nieprzewidzianą dezaktualizację. Przeciwdziałaniem powinna być rzetelniejsza informacja strony rządowej oraz sprawniejsza komunikacja uczestniczących w tym procesie stron. Bez podjęcia pilnych działań, może powstać paraliż decyzyjny, generujący opóźnienia niemożliwe do nadrobienia w trwającej perspektywie. **Brak rzetelnej wiedzy na temat tego co Samorządy Województw mogą w zakresie projektów e-zdrowia realizować, w najgorszym wypadku doprowadzić może do braku realizacji tych zadań i utraty dofinansowania przysługującego interesariuszom i realizatorom zaplanowanych projektów.**

W związku z powyższymi argumentami, Zarząd Związku Województw RP widzi potrzebę pilnego doprecyzowania zamierzeń MZ w kontekście zakresu funkcjonalnego przyszłych systemów, które będą budowane przez MZ/CeZ w najbliższej przyszłości, bez względu na źródła ich finansowania.

Potrzeba taka wynika przede wszystkim z faktu, że Województwa podejmujące lub przygotowujące działania regionalne w obszarze e-Zdrowia, niemające jeszcze dedykowanej opinii MZ lub uchwały KS-u akceptującej zaplanowany regionalnie zakres rzeczowy ich projektów, zostają pozostawione same sobie w głęboko zmienionym i niedookreślonym środowisku technologicznym i organizacyjnym. Samorządy Województw w ramach Programów Regionalnych dysponują nierzadko „znaczną” ilością zaplanowanych środków finansowych, które zostały przewidziane na inwestycje w obszarze e-Zdrowia w perspektywie 2021-2027. Dziś przyjęte założenia, często stanowiące istotne zapisy Programów Realizacyjnych Województw, szczególnie narażone są na dezaktualizację, spowodowaną koniecznością komplementarnego dopasowania ich do założeń funkcjonalnych systemów, które w obszarze e-Zdrowia powstają po stronie centralnej w ramach projektów realizowanych przez MZ/CeZ.

Oczekujemy wznowienia dialogu z Ministerstwem Zdrowia, jaki miał już miejsce w przeszłości. Proponujemy powołanie przez Ministra Zdrowia nowej Grupy Roboczej ds. e-zdrowia, która wypracuje założenia i określi granice odpowiedzialności, uwzględniając stan aktualny i różnice w zaawansowaniu Regionów w realizację projektów e-zdrowia.

Olgierd Geblewicz

Prezes Zarządu
Związku Województw
Rzeczypospolitej Polskiej